

Deze nieuwsbrief over certificering en registratie in de archeologie wordt periodiek verzonden aan alle betrokkenen in het archeologisch werkveld. Mocht u hierop geen prijs stellen, dan kunt zich onderaan uitschrijven. Reacties zijn welkom via ondergrondsereporter@gmail.com.

De Ondergrondse

De Ongelaten?

De Archeoreporter is het pseudoniem van Yvonne Lammers (Echo tekst en presentatie). Als oud-CCvD-er, oud-hoofdredacteur van de Archeobrief en als voormalig specialist in de archeologie peilt zij de geluiden in het veld en doet daar verslag van in deze nieuwsbrief.

Sinds 1 juli 2016 is de nieuwe erfgoedwet een feit! Het nieuwe certificeringssysteem is daarmee in werking getreden. Het CCvD houdt een vinger aan de pols en grijpt in als er kinderziekten aan het licht komen die aangepakt moeten worden. In het komende jaar zal de Archeoreporter verslag doen van de besprekingen in het CCvD en een oor te luisteren leggen in de archeologische wereld om eventuele problemen op de kaart te zetten.

Eerste hulp bij certificering en registratie

Het is zover! Iedereen zou nu binnen de kaders van het nieuwe systeem moeten werken. Voor alle geregistreerde actoren en gecertificeerde bedrijven kun je terecht op de site van de SIKB. Nu de deadline gepasseerd is, rommelen er toch nog wel wat discussies op de achtergrond. Zo was er wat onrust over het volgen van de cursus ten behoeve van de registratie. In het kader hieronder een duidelijke uitleg daarover.

Op 3 juli jl. heeft het CCvD Archeologie besloten tot het verschuiven van de deadline van de BRL cursus en/of toets van **1 juli 2017 naar 1 november 2017**. Deze nieuwe deadline geldt **alleen** voor personen die **vóór 1 juli** voorwaardelijk tot het Actorregister zijn toegelaten.

Voor alle actoren die zich **na 1 juli** hebben gemeld (zonder gebruik te hebben gemaakt van de overgangsregeling) geldt dat zij pas geregistreerd kunnen worden als zij ook aantoonbaar de (in company) BRL cursus of de BRL toets hebben gevolgd en/of afgelegd.

De overgangsregeling zelf blijft voorlopig nog gelden voor iedereen die op **1 juli 2016** aan de eisen voldeed.

Er was ook onrust over de gevolgen van het vrijwillig certificeren van niet-verplichte protocollen (i.c. specialistisch onderzoek). Dat leverde een korte discussie op die vooral semantisch oogt maar die wél van belang is voor iedereen die werkzaam is als specialistisch ZZP-er én voor de bedrijven die dit protocol meegenomen hebben bij het certificeren. De bijdrage van de specialisten bepaalt in belangrijke mate de conclusies van een archeologisch onderzoek. Er is dus reden om kwaliteitseisen te stellen aan een specialist. Een bedrijf dat zich laat certificeren voor specialistisch onderzoek zal van een ingehuurd specialist eisen dat deze met de KNA en BRL werkt. Maar hoe houden we het voor een specialist die als ZZP-er werkt ook werkzaam?

In het kader hieronder een nadere uitleg en wat tips voor zowel inhuurders/inleners als voor ingehuurd/ingeelenden!

Inlenen van een KNA-specialist Inlenen / inhuren:
Het inzetten van mensen die niet op jouw loonlijst staan en die onder jouw verantwoordelijkheid (en aansturing) werkzaamheden verrichten. Zij vallen daarmee binnen jouw kwaliteitssysteem.

Eisen bij inlening:

Alle eigen en ingeleende personen van de gravende partij die voorbehouden handelingen verrichten, moeten beschikken over een registratie. Dit geldt ook voor ingeleende KNA Specialist (BRL, par 3.7).

N.B. Een specialist werkt dan in het kwaliteitssysteem van de gravende partij. Hij/zij moet dit kennen en daar naar handelen. Hij hoeft dit protocol dus NIET gecertificeerd te hebben!

Uitbesteden aan een bureau:

Uitbesteding: Een opdracht of deel van een (hoofd)opdracht wordt door een partij opgedragen aan een derde (onderaannemer). Deze derde verricht onder eigen verantwoordelijkheid (en eigen kwaliteitssysteem) de werkzaamheden en is daarmee resultaatplichtig.

Eisen bij uitbesteding:

- Als de gravende partij zelf gecertificeerd is voor 4006, dan moet het specialistisch bureau ook gecertificeerd zijn (voor protocol 4006).
- Als gravende partij niet gecertificeerd is voor 4006 (wat niet verplicht is!), dan is zij vrij in haar keuze voor een gecertificeerde of niet-gecertificeerde bureau. Wel moet het feitelijk werk door een geregistreerde KNA Specialist worden uitgevoerd.
- Als een niet-gecertificeerde partij specialistisch onderzoek uitbestedt, dan is zij vrij in haar keuze voor een wel/niet gecertificeerde bureau en voor een wel/niet geregistreerde specialist. Dit betreft alleen niet-KNA/BRL-gerelateerd onderzoek.

Ter ondersteuning zal op korte termijn een factsheet verschijnen als handreiking. We zullen er maar vanuit gaan dat het allemaal kinderziekten zijn en dat de échte problemen bij de evaluatie gerepareerd gaan worden in de BRL!

Even voorstellen:

CCvD lid Dieke Wesselingh

(Gemeente Rotterdam Archeologie - BOOR)

Tijdens het afdelingsuitje van dit jaar - Dieke Wesselingh, derde van links.

Dieke zit sinds 2014 in de CCvD namens de gemeentelijke archeologen (CGA). Precies goed getimed dus om de hele vormgeving van de BRL en het certificeringsproces mee te kunnen maken. Dat was even aanpakten.

Dieke: 'Het Convent van Gemeentelijk Archeologen heeft twee vertegenwoordigers in de CCvD. Maarten Wispelwey draait al veel langer mee en is tevens voorzitter van het CGA, we doen dit dus samen. Ik vind het belangrijk om een bijdrage te leveren namens de gemeenten - de meeste afwegingen over archeologie in de ruimtelijke ordening, inclusief besluiten over het vervolg, vinden immers door gemeenten plaats. Juist daar is kennis en kwaliteit voor nodig. In Rotterdam hanteren we een behoorlijk pragmatische aanpak, waarbij andere belangen dan de archeologische ook een rol spelen. We denken als archeologen mee met collega's bij vergunningverlening, met initiatiefnemers en met aannemers/uitvoerders. Dat kunnen we doen omdat er een heel stevige basis is van kennis over het bodemarchief in deze regio, en kennis over de uitvoering. Ook andere gemeenten met een archeoloog in dienst werken op die manier - ik hoop vanuit die aanpak mee te kunnen denken over landelijke kwaliteitsborging. En natuurlijk was ik trots dat Rotterdam als eerste gemeente het certificaat binnenhaalde - overigens geheel de verdienste van mijn collega's van ons team Onderzoek & Rapportage!

De lijn CGA-CCvD is vrij kort, maar ik kan me voorstellen dat er andere archeologen zijn die zich minder goed vertegenwoordigd voelen in het CCvD, of die geen goed beeld hebben van wat er wordt besproken. Dat speelde zeker in 2015/2016, toen het ook razendsnel ging allemaal. De informatievoorziening is, mede door de Ondergrondse, al flink verbeterd. Maar de Nederlandse archeologie blijft erg versnipperd, hoewel het feitelijk een kleine sector is. Jammer dat het op sommige cruciale momenten toch lastig blijkt om één geluid te laten horen, bijvoorbeeld richting politiek. Ik vind het prettig om via het CCvD op de hoogte te blijven van de visies van anderen, ook van vertegenwoordigers buiten de archeologie, zoals NEPROM en de Waterschappen.'

Wat komt er op tafel bij het CCvD Archeologie?

Tijdens de vergadering op 3 juli werd vooral gesproken over de laatste hobbels die genomen moeten worden in het certificeringsproces. Er zijn nog steeds vragen te behandelen die voortkomen uit het harmonisatie-overleg met certificerende instellingen (bijvoorbeeld rond de kennis- en ervaringsseisen) en er komen nieuwe vragen aan het licht die meegenomen zullen worden naar de evaluatie. Onderwerpen die aan bod kwamen waren de vraag of de invoering van de senior-specialist echt goed gaat uitpakken (blijkt lastig haalbaar, wordt later op teruggekomen) en de termijn waarop een certificaat opnieuw aangevraagd mag worden na afwijzing. Dit geldt met name voor protocollen (onderwater) waarin zeer weinig werk is. Als men niet genoeg werkzaamheden onder zo'n protocol uitvoert, vervalt het certificaat en mag men dit pas 4 jaar later opnieuw aanvragen. Dat wordt als erg oneerlijk en problematisch ervaren. Dit zal in de evaluatie opnieuw bekeken moeten worden.

Ook de adviezen van de BRL commissie zijn besproken. Deze commissie kwam bijeen in het kader van de lopende evaluatie. Belangrijkste signalering is dat de kosten met name voor protocollen van de KNA waterbodems hoog uit lijken te vallen. Het CCvD wordt geadviseerd de kosten te monitoren. De commissie vraagt zich af of het mogelijk is bij de eerstvolgende evaluatie te onderzoeken of het leggen van meer focus op de systeemkwaliteit bij organisaties, in plaats van de inhoudelijke kwaliteit in het audit-team, een rendementsvollere kwaliteitscontrole oplevert.

Aan het eind van de vergadering werd er door Monique Krauwer (OCW) en Marjolien Verschuur (RCE) een toelichting gegeven over de huidige stand van zaken met betrekking tot de Omgevingswet. Dit is een enorm omvangrijke wetgeving waar het cultureel erfgoed maar een heel klein onderdeel is. RCE heeft ervoor geijverd dit zo goed mogelijk geborgd te krijgen. 'Cultureel erfgoed' zit vanaf het moment dat de wet bekrachtigd zal worden (officieel 1 januari 2019, maar waarschijnlijk 1,5 of 2 jaar later) voortaan óf in de Erfgoedwet óf in de Omgevingswet. De regels over certificering zijn vastgelegd in de Erfgoedwet. Alles wat binnen de ruimtelijke afweging valt, valt onder de Omgevingswet. Zo zal een alomvattend omgevingsplan het huidige bestemmingsplan vervangen.

Van Monumentenwet 1988 naar Erfgoedwet en Omgevingswet Over duiding en omgang

Wat zit in welke wet als het gaat om Erfgoed?

Reacties uit het veld

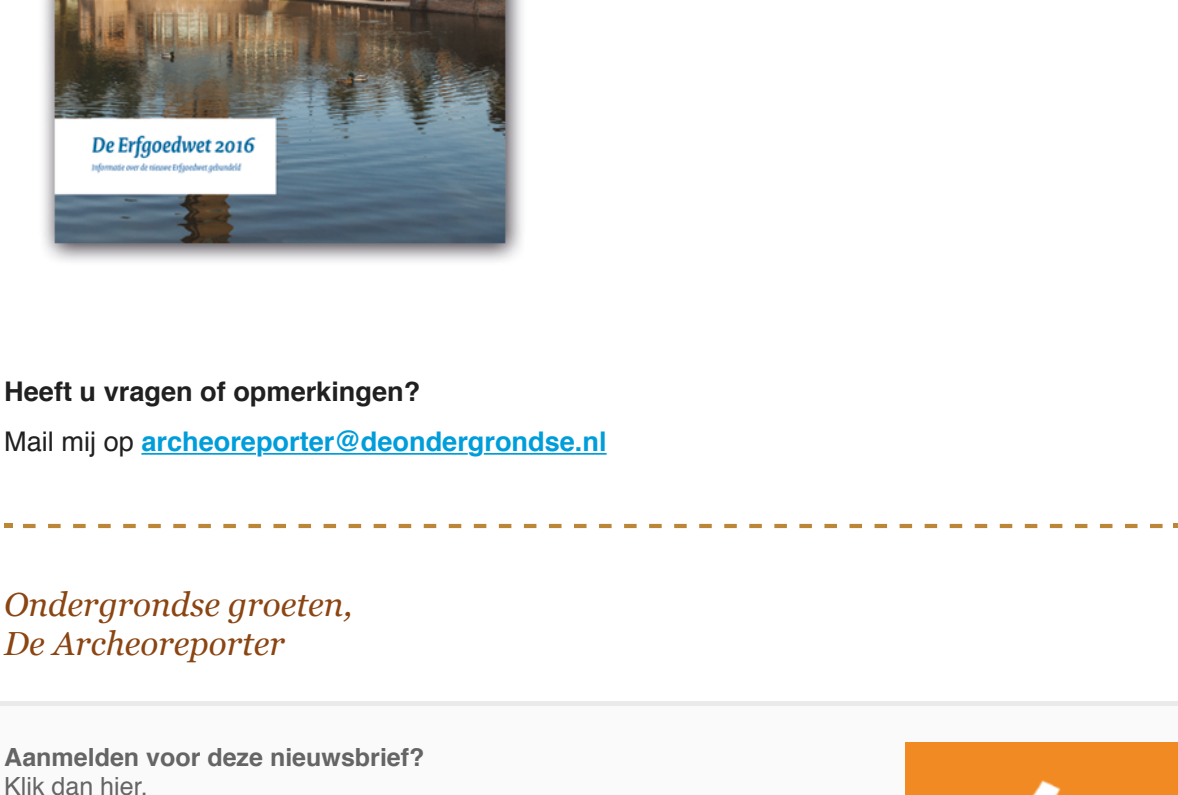
Omdat de invoering van de BRL en het certificeringsproces al snel geëvalueerd zullen worden, heeft het programmabureau van SIKB een eerste peiling gehouden onder de mensen die dit proces reeds hebben doorgelopen. Samengevat kan gesteld worden dat er sprake is van een onwennige opstartfase. Alle geïnterviewden hebben aangegeven dat zij het veel werk vonden, maar dat voornamelijk komt doordat het de eerste keer was. De externe kosten worden echter ook hoog bevonden - met name in relatie tot de huidige uurtarieven die gerekend worden. Daar zal dus sectorbreed iets aan gedaan moeten worden om de kosten terug te kunnen verdienen. Overigens geeft men bijna unaniem aan niet te geloven in een grote stijging in inhoudelijke kwaliteit, al is men over het algemeen wel bij alles 'weer eens doorgelicht te hebben'. Wat betreft de registratie is men over het algemeen van mening dat de verplichte nascholing zal leiden tot een betere kwaliteit van werknemers.

Opgevangen geluiden

Voor de geregistreerde actoren is het de komende jaren zaak om genoeg nascholingspunten te verzamelen als ze in het register willen blijven. Het uitgangspunt is dat alles op het gebied van archeologie of voor je specialisme, meetelt. Als je zekerheid wil als geregistreerde of als aanbieder van een cursus of bijeenkomst, kan je het programmabureau een verzoek sturen. Zij leggen het dan als service voor aan het Harmonisatieoverleg met alle certificeerders/toetsers. Dan weet je zeker dat het bij je registratie meetelt. Toekomstige aanbieders van (in company) cursussen of opleidingen die in de BRL genoemd worden, kunnen een erkenning aanvragen bij het CCvD Archeologie onder overlegging van onder meer de opzet, programma-inhoud en toetsingswijze van de betreffende opleiding of cursus.

Het is van belang dat je (als actor en/of werkgever) de bewijstukken (bewijs van deelname) per actor bijhoudt en dat je je deelname kunt aantonen bij de herregistratie.

Wat, waar en wanneer

SIKB-Jaarcongres 2017
21 september 2017, De Reehorst te Ede

SIKB-congres op 21 september 2017 in de Reehorst in Ede

Ook dit jaar biedt het SIKB-congres voor elk wat wils! Een tipje van de sluier wat betreft de onderwerpen:

- Kennis van bodem, water en archeologie speelt een belangrijke rol bij het opstellen en uitvoeren van integraal omgevingsbeleid. Een krachtige alliantie tussen professionals stimuleert en verbindt de visie- en planvorming op terreinen als ruimtelijke inrichting, water, milieu, infrastructuur en archeologie. De voorbereidingen voor de Omgevingswet geven het momentum om daarmee met nog meer energie aan de slag te gaan.
- Welke factoren bepalen een succesvolle samenwerking tussen deskundigen onderling? Wat is er nodig zodat professionals van overheden en het bedrijfsleven samen het omgevingsbeleid vormgeven, en daar de burgers bij weten te betrekken? Welke ervaringen zijn daarmee opgedaan? En wat maakt het mogelijk om *bottom up* aan de slag te gaan? De gemeente Ede laat zien hoe dat er in de praktijk uitziet wanneer over de grenzen van het eigen vakgebied wordt gekeken bij het maken van hun Omgevingsvisie.
- Bedrijven die van oudsher archeologische verwachtingskaarten maken zetten nu zelf alvast een belangrijke stap. Zij publiceren de handen ineen en gaan in samenwerking met alle belanghebbende publieke en private partijen op zoek naar een goede standaard voor archeologische verwachtingskaarten die ook aansluit op het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Brochures toelichting van het proces KNA en BRL

Er zullen nog twee brochures worden uitgegeven in 2017: één voor de bevoegde overheid, één voor de (private) opdrachtgevers, om het hele proces van KNA en BRL toe te lichten. Weergave wettelijke bevoegdheden en verplichtingen + operationalisering daarvan. Leggen verbanden tussen archeologie en andere takwelden. Werking nieuwe systeem, wettelijke verplichtingen + operationalisering daarvan (m.a.w.: *goed opdrachtgeverschap, hoe doe ik dat?*).

Houd de website van SIKB hiervoor in de gaten. Uiteraard worden ze bij verschijnen ook in De Ondergrondse vermeld.

Een van de oudste kunstwerken van Nederland, gegraveerd in een retouchoir: De 'Danser van Wanssum', gedateerd rond 8000 v. Chr. (© VanRays Museum).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Brochures toelichting van het proces KNA en BRL

Er zullen nog twee brochures worden uitgegeven in 2017: één voor de bevoegde overheid, één voor de (private) opdrachtgevers, om het hele proces van KNA en BRL toe te lichten. Weergave wettelijke bevoegdheden en verplichtingen + operationalisering daarvan. Leggen verbanden tussen archeologie en andere takwelden. Werking nieuwe systeem, wettelijke verplichtingen + operationalisering daarvan (m.a.w.: *goed opdrachtgeverschap, hoe doe ik dat?*).

Houd de website van SIKB hiervoor in de gaten. Uiteraard worden ze bij verschijnen ook in De Ondergrondse vermeld.

Een van de oudste kunstwerken van Nederland, gegraveerd in een retouchoir: De 'Danser van Wanssum', gedateerd rond 8000 v. Chr. (© VanRays Museum).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Brochures toelichting van het proces KNA en BRL

Er zullen nog twee brochures worden uitgegeven in 2017: één voor de bevoegde overheid, één voor de (private) opdrachtgevers, om het hele proces van KNA en BRL toe te lichten. Weergave wettelijke bevoegdheden en verplichtingen + operationalisering daarvan. Leggen verbanden tussen archeologie en andere takwelden. Werking nieuwe systeem, wettelijke verplichtingen + operationalisering daarvan (m.a.w.: *goed opdrachtgeverschap, hoe doe ik dat?*).

Houd de website van SIKB hiervoor in de gaten. Uiteraard worden ze bij verschijnen ook in De Ondergrondse vermeld.

Een van de oudste kunstwerken van Nederland, gegraveerd in een retouchoir: De 'Danser van Wanssum', gedateerd rond 8000 v. Chr. (© VanRays Museum).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Brochures toelichting van het proces KNA en BRL

Er zullen nog twee brochures worden uitgegeven in 2017: één voor de bevoegde overheid, één voor de (private) opdrachtgevers, om het hele proces van KNA en BRL toe te lichten. Weergave wettelijke bevoegdheden en verplichtingen + operationalisering daarvan. Leggen verbanden tussen archeologie en andere takwelden. Werking nieuwe systeem, wettelijke verplichtingen + operationalisering daarvan (m.a.w.: *goed opdrachtgeverschap, hoe doe ik dat?*).

Houd de website van SIKB hiervoor in de gaten. Uiteraard worden ze bij verschijnen ook in De Ondergrondse vermeld.

Een van de oudste kunstwerken van Nederland, gegraveerd in een retouchoir: De 'Danser van Wanssum', gedateerd rond 8000 v. Chr. (© VanRays Museum).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Brochures toelichting van het proces KNA en BRL

Er zullen nog twee brochures worden uitgegeven in 2017: één voor de bevoegde overheid, één voor de (private) opdrachtgevers, om het hele proces van KNA en BRL toe te lichten. Weergave wettelijke bevoegdheden en verplichtingen + operationalisering daarvan. Leggen verbanden tussen archeologie en andere takwelden. Werking nieuwe systeem, wettelijke verplichtingen + operationalisering daarvan (m.a.w.: *goed opdrachtgeverschap, hoe doe ik dat?*).

Houd de website van SIKB hiervoor in de gaten. Uiteraard worden ze bij verschijnen ook in De Ondergrondse vermeld.

Een van de oudste kunstwerken van Nederland, gegraveerd in een retouchoir: De 'Danser van Wanssum', gedateerd rond 8000 v. Chr. (© VanRays Museum).

Klik [hier](#) voor alle afleveringen van De Ondergrondse, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen.

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

[Klik hier om verder te lezen.](#)

Overzicht van certificatie- en toetsende instellingen		
Certificatie & toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Eerland Certification	Marco Zomer	info@erlandcertification.nl
Kiwa Nederland	Petra Schillemans	petra.schillemans@kiwa.nl
Hobéon	Miranda Maring	M.Maring@Hobeon.nl
ArCeBu	Jan Schoneveld/Ella Krist	ekristoertaacta@gmail.com
SGS INTRON Certificatie	Bas van Oosten	bas.vanoosten@sgs.com
Alleen toetsende instelling	Contactpersoon	E-mailadres
Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)	Arthur Griffioen/Jeroen Oosterbaan	info@beroepsregistratie.nl

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl